

ספר אוצר הסיפורים

— חלק י"ב —

כולל סיפורים נוראים ואמיתיים. עצות נפלאות.
שיחות יקרים. ומוסרים נאים. ממקום קדוש יהלכון.
מקדמונים. צדיקים יסודי עולם. ומרבינו הבעש"ט
הקדוש זי"ע. ותלמידיו הקדושים. ותלמידי תלמידיהם.
המלהיבים ומושכים לבות ישראל לאביהם שבשמים.
להשריש בקרבם דרכי החסידות ואמונת ה'. כל אלו
נלקטו ונאספו מספרים יקרים יקרי המציאות. ומה
שכתבו לי רבנים גו"צ חסידים ואנשי מעשה.

וראה זה דבר חדש

מעשה נורא מר' יוסף דילה ריינה
אשר זה רבורת בשנים שלא נדפסו בעולם.

ה"צעיר "באלפי ישראל.

צבי מאשקאוויטש, ירושלים.

רחוב אבן יהושע 32. ת. ד. 5126

המחבר ס' אוצר הסיפורים ו"א הלקים. אוצרות חש"ס נ"ה.
ברכה סשולשת. ברכה לחיים. ברכת החמה. שערי לימוד, ועוד.

פציה"ק ירושלים תובב"א.

שנת ת"א שנה טובה ומבורכת ל"פ"ק

סיפור נורא מתלמידי הבעש"ט הקן

מענין ביאת משיח צדקינו.

סיפור הרה"ק מרן רבי חיים אלעזר שפירא זוק"ל אב"ד
 מונקאטש ששמע מהרה"ק מרן משינאוא בעל דברי
 יחזקאל זי"ע. והוא קיבל מחותנו הגה"ק זי"ע בעל אר"י דבי
 עילאי שהי' מגדולי תלמידו החוזה מלובלין זי"ע. והמעשה כך
 הי'. שהגה"ק החוזה מלובלין ביקש את הגה"ק הרמ"ם מרימנוב
 שיבוא אצלו על ה' שבתים כדי שיתמשך לו שם כל ה' חלקי
 נשמה השייך למשיח צדקינו (בה' שבתים הנ"ל) ועי"ז יתעלו
 לתיקון עולם. והרבי מלובלין נתן מקום דירה להגה"ק מרימנוב
 סמוך לו לביתו כדי שיהי' אפשר להם להמתיק סוד בכל עת
 הצורך. ובליל שבת הראשון שבא הקדוש מרימנוב לשלחנו הטחור
 של החוזה הקדוש וראה שאיזה אנשים עוסקין בדיבור ובישיחות,
 ואצל הגה"ק מרימנוב הי' המנהג בביתו שהמסובין אנשי שלומו
 הי' יושבין בפחד גדול מפני אימת רבם שהי' השלחן בחי' פחד
 יצחק עד שלא שמעו שם אפי' קול דממת דקה מאדס והי' יכולין
 לשמוע קול ציפצוף גרות הדולקין. לא כן אצל הרבי מלובלין
 שהראה פנים מסבירות יותר להמסובין בישיחות קדושות וכהנה
 והי' היתר עי"ז לדבר שם, והרבי מרימנוב לא הי' יכול לסבול
 הדיבור בשבת קודש אצל השלחן והטיל אימה על העולם, עד
 שתפחרו לדבר אפי' דיבור אחד, והרבי מלובלין אמר לו איך
 אפשר לתטיל כל כך אימה ופחד על העולם המסובין.
ישוב הי' בבוקר כעת סעודת שחרית שבא הה"ק מרימנוב
 להשלחן וראה שהחלות הי' מכוסות בהמפה והסיר

המפח מעל החלות *) ומוה הי' גראה כמו קצת פירוד, ואחי'כ
 במוצאי ש"ק נתחרט הה"ק מרימנוב על שהורה הלכה בקול
 ובהחלט כנגד הה"ק מלובלין והלך לפייסו בדרך הכנעה גדולה.
 ובשבת השני נחלה הה"ק מרימנוב ואחותו חמה, ובסעודת
 שלישית לא הי' אפשר לו לילך אצל שלחן הטהור של החוזה
 ומיד אחר שבת הלך לקבל ברכת פרידה מהרבי מלובלין ואמר
 שאין בכחו להשאר שם ולעשות נצחונות עם הבע"ד המפריעו
 ואינו מניחו להיות כאן. והרבי מלובלין שכר עגלה ונתן לו
 הכרים וכסתות שלו שיהי' לו על הדרך. ואחר ההפצרה קבלם
 ונסע לביתו, ותומ"י בצאתו מלובלין לקח שליח לשלוח בחזרה
 הכרים וכסתות. ואמר שאינו רוצה שהצדיק מלובלין יהי' אפי'
 לילה אחת בלי כרים. וגם אין צריכים לו עוד כי הוטב מצבו
 ונתרפא לגמרי. וראו בחוש שזה הי' עיכוב מן השמים בעוה"ר
 ולכן נחלה פתאום כדי שלא יהי' ביכולתם לעשות מאומה.

ישׁוּב אירע בשנת תקע"ג בשבת קודש והרבי רמי"מ מרימנוב
 זי"ע ישב בשלחנו הטהור ואצ"ו תלמידו הגה"ק הרבי
 ר' נפתלי בעל זרע קודש מראפשיץ זכותו יגן עלינו, והרבי
 ר' מענדלי אמר שרוצה שיהי' הדק היטב ויפעול עי"ו שיבוא
 משיח צדקינו, והשיב הרבי ר' נפתלי היטב הדק, (היינו שהצרות
 והחבלים יהיו היטב) והרבי הרמ"מ פעל שנעשה מלחמה פתאומית
 ולא הי' הזמן מספיק לעשות בחינה על אנשי חיל לעבודת
 הצבא רק תפשו אנשים מהשוק אבות ובנים ונעשה רעש גדול
 בעיר רימנוב. ובשבת קודש כשישב הרבי מהרמ"מ אצל שלחנו
 *) עי' בס' נימוקי או"ח סי' רע"א. הטהור

הטהור באו נשים בכיות' ובצעקות היות שתפשו בעליהן ובנים שלהם לעבודת הצבא ואצל הרבי יושבין ואוכלין בשר ושותין יין ואין עושין שום פעולה להסתיק הגזירה, והי' שם פחד גדול אצל השלחן והמטובין לא אמרו כלום. והרבי מהרמ"ם השיב מי צועק הגוף צועק אבל הנשמות אינם צועקים רק עומדים ומבקשים אצלינו לראות שיפעלו לטוב לכללות ישראל בגאולה שלימה. והי' אז מלחמה והגדולה מלחמת נאפאליון מלכות צרפת עם מלכות רוסיא.

אין ראו רכותינו שלשה אבות העולם. ה"ה הגה"ק המגיד מקאזניץ, והגה"ק החוזה מלובלין, והגה"ק הרבי רמ"ם מרימנוב שהמלחמה הזאת הוא שעת הכושר לגאולה שלימה, ובקשו והתפללו לה שיהי' נאפאליון גוג וסגוג, ושיצליח במלחמתו נגד רוסיא. והגה"ק הרי' שניאור זלמן זי"ע בעל ש"ע התניא הי' מתפלל לשלום רוסיא שיצליח הקיסר אלכסנדר, ואמר שאם תגבר יד הצרפתים יתרבה האסיקורסורת בישראל, וכתב כן במכתבו כזה, «ביום א' דר"ח קודם מוסף הראו לי אם ינצח באנפארט"י שר חיל צרפת יתרבה העושר בישראל ויורם קרן ישראל אבל יתפרזו ויתרחקו לבן של ישראל לאביהם שבשמים. ואם ינצח אדונינו אלכסנדר אם ירבה העוני ויושפל קרן ישראל אבל יתקשרו ויתחברו ויתעבדו לבן של ישראל לאביהם שבשמים ע"כ.» אבל השלשה גדולי צדיקים הנ"ל התאחדו בזה בשיטה אחת שיצליח נאפאליון ולהביא את הקץ. והמשיכו אצלם כל גדולי תלמידי הרבי ר' אלימלך זי"ע בעל נועם אלימלך לעבודתם שיעמדו לימים. והה"ק

והה"ק מוהרמ"מ בערב פסח שנה ההוא בשעת אפיירת המצות התעצם מאוד על אודות הדבר הזה ואז השכיל נאפאליון והצליח בכל אשר פנה, והה"ק מהר"ג מראפשיץ תלמידו ראה שבאו אל הקדוש הרמ"מ הרבה מבני ישראל שהיו עובדים אצל המלכות בין אנשי הצבא והיו ביניהם אבות של כמה בנים והרב שולחם מפניו בלתי שמוע בקשתם ושיחתם, והגה"ק מראפשיץ נכמרו רחמיו על אנשי ישראל בעלי בנים הנ"ל ובכך הרהיב עוז בקדושתו לשאול את רבו הקדוש, ויען ויאמר לו מורי ורבי הלא עומדים לפניכם אנשים אשר להם לב נשבר ונדכה הטה נא אונך ושמע אל בקשתם ובכייתם ממר נפשם וירחם נא על כמה חללים שנפלו בחרב, ונשאר הרב משתומם כשעה חדא והשיב לו בעוז קדושתו כהנה וכונה תאכל חרב וילכו עד ארכבותיהם בדם ובלבד שיהי' הקץ, וזה עיקר אהבת ישראל אהבה אמיתית שכולם יבואו לחיקון הגמור וישובו הנה בקרוב עם ישועות כלל ישראל בגאולה שלימה.

ובראשית שנת תקע"ד ביו"כ קודם מוסף אמר הגה"ק מהרמ"מ לתלמידו הגה"ק מוהר"ג מראפשיץ בהיותו הש"צ, שיכוין בחפלה שיצליח נאפאליון, אבל הה"ק מוהר"ג לא הסכים להצלחתו, וכשהתפלל לפני העמוד במקום שהי' צריך לנגן הי' בוכה, ובמקום שהי' צריך לבכות הי' מנגן, ובמוצאי יום הקדוש החרעם הרבי מהרמ"מ מדוע הפך כל הסדר היפך רצונו בזה, וסיים הרבי מהרמ"מ מרימנוב אין לי לעשות עוד כלל בעולם השפל ומוכרת אני להסתלק, והרבי ר' נפתלי

הי' מפחר אז להשאר שם מהקפדת רבו, ומיד ואחר יום הקדוש נסע ללובלין שיראה לפעול ההיפוך, ואמר לו הרבי מלובלין שאין זה דרכו ויסע לקאזניטץ.

נְסֵע לקאזניטץ על ש"ק פ' יתרו והי' המגיד הקדוש בעש"ק בהמקוה, והלך הגה"ק מוהר"נ ושכב על מטתו. וכשבא המגיד מהמקוה ורצה לשכב על מטתו ולא הניחו עד שהי' מוכרח להבטיח לו למלאות מבוקשו, ובליל שבת קודש בהגיע המגיד למזמור שיר ליום השבת אמר, "הנה אומרים שהצרפתים עברו ממאסקוי בערוזנא ואנחנו אומרים להשמדם עדי עד ואתה מרום לעולם ה' וכו' ולמחרתו בקריאת התורה, "נבול תבול" אמר, "נפולין תפול", ובכן הכריע הה"ק מראפשיץ את דעת המגיד הקדוש לדעתו. והגה"ק מרימנוב אמר העתירו בעדי אל ה' כי יאריך ימי עד אחר עבור שנת תקע"ה אז תהיו בטוחים כי תזכו לשמוע שופר של משיח, ובליל התקדש חג הפסח בשעת הסדר אמר אם יחזיקו עמדי נזכה בשנה זו לביאת משיח, וכשהגביה כוס ראשון אמר שהוא כוס ישועות לכלל כל ישראל אך אם יסכימו כל צדיקי הדור.

וְיָהֲרֹג לפני שנת תקע"ה הכינו עצמם כל צדיקי הדור על ימים הקדושים בבקשת רחמים וביחודים גדולים להביא בשנה זאת הקץ. והרבי מלובלין אמר שאם יהי' שמחת תורה טוב אז יהי' גם ט' באב טוב בגאולת ישראל, והנה בשנה ההוא (תקע"ה) י"ג תשרי נסתלק לחה"ה המגיד מקאזניץ, והרבי מלובלין החוזה נסתם ממנו כל חוון ולא ידע מזה, והכין עצמו על

על ליל שמחת תורה לעורר ולהרעיש על הקץ ואמר שאז עת רצון שכל ישראל זכאים אחרי ימי הדין וחשב שהמגיד מקאזניץ ותלמידיו הה"ק בעל מאור ושמש והה"ק מה"ר הירץ היילפרין אבדק"ק ברעזאן יהי' לו לעוזרים בעבודתם בשמחת תורה. **קוֹרְאֵי לַיַּל שֶׁתְּ הַנֵּל** כשנכנס הרבי מלובלין לחדרו (שהי' עליון גבוה וע"ג עלי' והחלון יוצא לצד השוק והרחוב) להנפש מעט, צוה להרבנית בחדר הראשון שלא לצאת מהבית רק לשמור אותו עד שיתעורר. והחסידים שהי' על יום טוב עשו בתוך כך מחול וריקוד לכבוד שמחת תורה על הרחוב בהתלהבות עצומה, ונעשה פתאום סיבה שנדמה להרבנית צעקת ובכיית ילד דופק בפתח ביתה ושכחה הציווי והלכה לפתוח הדלת, ובשובה והנה הרבי מלובלין איננו בכיתה, והחסידים שהי' על הרחוב שמעו פתאום קול גנוחי גניח מעל הארץ מתחת והלכו לראות מה זה ועל מה זה קול אנחה יוצא בחשכת ליל וראו כי תמונת אדם מונח על הארץ בשוק, ושאלו אותו מי הוא והשיב בקול דממה דקה אני "יעקב יצחק בן מאטיל" וחדרו מאוד לראות שכן הוא זה רבם הקדוש נפל ומושכב על הארץ, ומיד נעשה רעש ואחזוהו ורוממוהו ועשו גורל מי זה ישאהו ברגליו וזה בגופו וזה בראשו (והה"ק ר' שמואל מקארוב זכה בראשו) והביאוהו לחדרו, והר' מלובלין נאנח ואמר מדוע העלימו ממנו שהמגיד הקדוש מקאזניץ כבר נלקח מאתנו ואיננו כי אילו ידעתי זאת לא הייתי נכנס בעובי הקורה כל כך בדרכים מטוכנים בשמי מרום עבוד הגאולה, ועתה הנה רצו לסגוע בי לולא המגיד

הק' שבא מגן עדן לסמכני ולסעדני ופירש כנף טליחו להורידו
בנחת ארצה, ואילמלא הוא לא הי' נשאר עצם מעצמי, כי הפיץ
אותי הבע"ד לחוץ דרך החלון הנ"ל (ורבינו בעת שהי' בלובלין
נכנס להיכל קדשו של החדר הזה של הרבי מלובלין והגיד שם
איזה מזמורי תהלים, וראה החלון הלז שהי' פונה לשוק שהי'
פתוח לשאוף אויר משם, כי לא הי' פתוח כל החלון בשעת
הנפילה רק מקצת החלון, והחלון קטן מאוד שע"פ דרך הטבע
אינו נכנס אדם דרך החלון ומשם נפל הרבי מלובלין).

ועוד אמר אז הרבי מלובלין שאם הי' היהודי הקדוש קיים
הי' לו מסייע גדול לעבודה זו ולא הי' בא לידי נפילה
זו [כי גם היהודי הקדוש נפטר בשנה לפני זה תקע"ד חוה"מ.
ועיין בדברי תורה (ח"ו סי' ע"ז) מפטירת היהודי הקדוש], והנה
בשמחת תורה הלז הי' הה"ק הר' נפתלי הירץ אברק"ק ברעזאן
עסק אז (בביתו) בריקודין ושירות בין חסידי אנשי שלומו
בפעולות יחודיו ומחשבותיו הטהורים, ונפל אש לביחו וכמה
אנשים ברחו לנפשותם (והשפחה המשרתת שהי' לו אז נשרפה
באש) והוא הי' עומד בשיר ותשבחות, וגם לבית הה"ק מאור
ושמש נזרקה אז בשמחת תורה אבן בזוכי החלונות והרגיש מיד
שיש קצת שינוי, והכל הי' מעשה בע"ד ר"ל, וממילא נחבטלה
כל מחשבותיהם הקדושים, והה"ק מהר"מ מרימנוב בעבודתו
הטהורה עוד בתקוה שיהי' הגאולה שלימה בשנה הזאת, אבל
הוא נשאר לכדו ולא מצא לו עזר ועוזרים, בכך נתפרדה
החבילה ולא יצא הדבר מכח אל הפועל.

והגה"ק

והגדה מהרמ"מ נחלה בחליו האחרונה וכחותיו הלכו וחסרו
עד יום ל"ג בעומר ביום ההוא קידש וטיהר עצמו
ונכנסו תלמידיו הקדושים והתחילו לבכות ואמרו איך יניחנו
רבינו בגלות המר הזה ומה תהי' עמנו ויען אותם הרב הנה
בעת שיגצתי בכל כחי להמציא הישועה בביאת המשיח, אז מטעם
רחמנותכם לא החזקתם במעשה עבודתי בזה ועכשיו כבר תלפה
השעה וסיים בזה"ל «עס וועט נאך אונזאקסען גרינע ווערים
מיט קיפערנע פיסקעס ביו משיח וועט קימען» עכ"ה. וביום
של־אחריו נפטר דהגה"ק מרימנוב זי"ע. ואח"ו בשנה
הלו ב"ט באב נפטר דהגדה"ק הרבי מלובלין זי"ע. —
כיכ ב"ט דרכי חיים ושלום (אות תני"ג). — (ובאות תרנ"ד) המשיך
והוסף עוד לספר כי מיד אחרי פטירת מרן הקדוש הרמ"מ
מרימנוב זי"ע התחרט מאוד הקדוש מהר"ב מראפשיץ זי"ע על
שלא הסכים לעצת ודעת רבו הנז' בשעת המלחמה כי אז כבר
הי' נגאלים כלל ישראל בגאולה שלימה, וע"כ התחיל הוא
בקדושת חכמתו להקהיל חבריו ותלמידיו רבו לרימאנוב, והוא
דיבר בקדשו להציע לפניהם ולעוררם איך שמיום פטירת רבם
הקדוש הרמ"מ זלה"ה נשארו כל העולם כצאן בלא רועה ואין
שום מנהיג ישראל אחריו בדור הזה, כי באותו שנה נסתלקו כל
הצדיקים הגדולים כמו הרבי מלובלין זי"ע והמגד טקאזניץ זי"ע.
כונתו הפנימית היתה שיסכימו ויחליטו כולם פה אחד כי אין
מי שימלוך להיות רועה ישראל בכל הדור, וממילא יפסקו ויחליטו
שבהכרח רק למסור המלוכה והממשלה למלך המשיח שיבא ב"ב.

אמנם רבות מחשבות בלב איש ועצת ה' הוא תקום. כי אחרי הצעתו של הר"ג מראפשיץ הנ"ל השיב הה"ק מהרצ"ה מוידויטשוב זי"ע כלום חסר אצלינו. ועי"ז נתפררה החבילה ונתרגז הה"ק מראפשיץ וכשהגיע זמן תפלת מנחה והתפלל הה"ק מוידויטשוב לפני התיבה נחה דעתו של הר"ג מראפשיץ ואמר שראה שתפלתו של הרצ"ה מוידויטשוב היתה כולו כליל בלי שום פני' כלל. ועכ"פ בעוה"ר לא עלתה אז להביא לימות המשיח זמן הגאולה. והגיד רבינו כי מרן הק' משינאווא כשסיפר כל זאת סיים בדברי קדשו כי כאשר עשה מרן מראפשיץ לרבו הק' מרימאנוב שלא איחד עמו כדעיה א'. כן יעשה לו מרן בעל עטרת צבי באסיפה הנ"ל שלא איחד כדעתו וכוונתו עכ"ד.

בס' חמשה מאמרות (מאמר נוסח התפלה אות כ"ט) כ' הרה"ק ממונקאטש זצ"ל, שרבו משינאווע בעל דברי יחזקאל זי"ע אמר לו שענינו ראינו שלא טוב הי' כדברי הגה"ק מראפשיץ. שדעתו הי' שטוב יותר שיתארכו וימשכו הימים של עוקבתא דמשיחא כדי שלא יבואו החבלים והצרות בפעם אחת שלא יוכלו לסובלם אם יבואו חכיפות זה לזה. רק והעיקר כדברי רבו הגה"ק א"א רבינו מהרמ"מ מרימנוב זי"ע לקרב הגאולה בכל אופן שיהי' עכ"ל.

והוסיף ע"ז בס' דרכי חיים ושלום, ואנן מה נענה אבתרייהו מי ירד לעומק כוונת הצדיקים הנ"ל, כולם אהובי עליון ממרכבה עליונה כביכול אין לנו ח"ו להכניס ראשינו בין ההרים הרמים, ובאמת יראה ורעד יבא בי ותכסני פלצות אפי' להעלות

להעלות כל הנזיל על הספר, אך עכ"פ כיון שזכינו לשמוע כל זאת מפי רבינו מסתמא הוא בכדי שנלמוד מזה דרך האמת למען דעת להתחזק ולקוות לגאולה שלימה ולהתבונן בימים ההם ימי מלחמה ורדיפות וצרות ליע כי סוף כל סוף אין לנו תכלית אחרת לכלל ישראל ואע"פ שיתמהמה חכה לו לביאת המשיח שיבא ב"ב.

[המשך מעמוד ב']

בם' פרס רמונים מהרמ"ק (שער כ"א פ"א) בא"ד, מזהיר מאוד שלא להשתמש בשמושי שמות, וכתב שם בזה ל"ע עוד היתה סבה אל קבלה המעשיית אשר היתה גלויה בימי הרמב"ן ע"ה והרב ר' אלעזר מגרמזא רבו והרב ר' יוסף גיקטאלייא ועמודי עולם כמותם וכן בימי הגאונים שהיו משתמשים בשימוש רבא ושימושא זוטא. וכל זה (גרמו) [אבדנו] בעונותינו כי הם בעצמם לא רצו לגלותם לפי שראו אנשי חסד נאספים ונתמעטו אנשי מעשה וחששו שמא ישתמש בהם אדם שאינו הגון כמו שראינו במה שהיו אחריהם הרבה אקרובים אלינו כמו יוסף דיליה ריינא וכיוב"ז המחריבים בית אלקינו ומרבים את פרצותינו. ולפעם זה לא נחקור אחר שמושי השמות עם היותם נמצאים בספרי הקדמונים זולת בכיארם ממה שיועיל אל העיון עכ"ל.

ובם' דברי תורה (ח"י, אות ק"ט) ז"ל, עוד שם ברע"מ וכו' אמנם נראה כי רומז ומנכא על אותן שבאים לדחוק את הקץ ולהכריח ח"ו בלי התעוררות תשובה להעולם ותפלות ובקשות רק בחזק יד. וכעין שכי בשם הר' יוסף דילו ריינוס ז"ל שרצה להכריח ולהכיא משיח ומה עלתה לו ולתלמידיו רחמנא לשיוכן ע"ש.